

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ส่วนที่ 8 สิทธิเสรีภาพในการศึกษา มาตรา 50 กล่าวว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ ศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย การเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับการคุ้มครอง ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประเทศ” และมาตรา 80 (3) กล่าวว่า “รัฐต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 : 15 - 24)

ดังนั้นการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของคนให้มีประสิทธิภาพ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยรัฐบาลได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการจัดระบบกระบวนการผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน รวมทั้งพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ พัฒนาการใช้งบประมาณสำหรับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในรูปแบบการพัฒนาหน่วยงาน และบุคคลเครือข่ายพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งจะทำให้การพัฒนาอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการโดยประสานงาน การบริหารจัดการหน่วยงานเครือข่าย การประชาสัมพันธ์ การพัฒนามาตรฐาน รวมทั้งการพัฒนาระบบ การกำกับติดตามประเมินผล การบริหารจัดการเครือข่าย ให้เป็นหน่วยงานที่พัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 1)

ในการดำเนินงานขององค์กรทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนนั้น ทรัพยากรมนุษย์ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของการบริหาร เพราะคนเป็นผู้ใช้ปัจจัยอื่นๆ และคนเป็นผู้

ที่ทำให้การบริหารสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ ความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์การย่อมขึ้นอยู่กับบุคลากรในองค์การ การบริหารจัดการองค์การใดๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญสำหรับการบริหาร 4 ประการคือ ทรัพยากรมนุษย์ ทุนทรัพย์ วัสดุหรืออุปกรณ์ และการบริหารจัดการ ซึ่งปัจจัยที่จัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดในบรรดาทรัพยากรทางการบริหารทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วคือปัจจัยทรัพยากรมนุษย์หรือบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ภายในองค์การนั่นเอง การเอาใจใส่ต่อทรัพยากรมนุษย์ จึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหารขององค์การต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นสิ่งที่ควรจะต้องกระทำให้บุคลากรขององค์การเป็นบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (เพ็ญศิริ ตรีรัตนานุกาพ. 2548 : 1)

ครูเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสถาบันการศึกษา เพราะครูเป็นบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้สถาบันศึกษาดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ การเรียนรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ ในความเป็นครูจึงต้องมีลักษณะที่สำคัญ คือ ทำตนเองเป็นตัวอย่างที่ดี รักเมตตาต่อผู้เรียน รักอาชีพครู ใฝ่รู้โลกทัศน์ รับผิดชอบหน้าที่ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง มีวุฒิภาวะ ยุติธรรม มีชีวิตรักสงบและเรียบง่าย มีบทบาทช่วยเหลือชุมชน มีความรู้ คือมีความรู้เฉพาะ รู้วิธีสอนการเขียนแผนการสอน และการวัดผลและประเมินผล อีกทั้งมีความรู้ทั่วไป ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์ธรรมชาติ จนกระทั่งมีการพัฒนาตนเอง พัฒนางานอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งผลดีต่อคุณภาพการศึกษา (อำนาจ จันทร์แป้น, 2541 : 117) และครูยังเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างมากในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นผู้ ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้นึกคิด และปฏิบัติฝึกหัดจนชำนาญอย่างเป็นระบบ ครูจะต้องคิดค้นวิธีการสอนใหม่ๆ อยู่เสมอวางแผนการจัดการเรียนการสอน มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะและความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร ครูต้องเร่งพัฒนาและปรับปรุงตนเองตลอดจนปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพและต้องมีใบประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545 : 5 - 6) ดังนั้นการพัฒนาความสามารถของครู เป็นภารกิจที่มีความสำคัญและท้าทายผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการเรียนรู้ เนื่องจากต้องใช้กระบวนการพัฒนาบุคลากรและกระบวนการนิเทศกำกับติดตามงานในองค์กร ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ ประกอบกันจึงจะมีผลสำเร็จ หนึ่งในปัจจัยดังกล่าวซึ่งมีความสำคัญยิ่งได้แก่ ปัจจัยด้านวิธีการ

จัดการเรียนรู้ ซึ่งวิธีที่ได้รับการยอมรับว่าก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนมากที่สุด ในปัจจุบันได้แก่วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ถวัลย์วดี กิจรุ่งเรืองและคณะ. 2545 : 1)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวง ศึกษาธิการ ซึ่งรับผิดชอบการจัดการศึกษาจำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอยางตลาด อำเภอ ห้วยเม็ก อำเภอหนองกุงศรี อำเภอกำกันโท และอำเภอฆ้องชัย มีโรงเรียนในเขตรับผิดชอบ จำนวน 191 โรงเรียน มีผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา 2,096 คน มีนักเรียนจำนวน 35,648 คน จากการประชุมร่วมของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ประจำปี งบประมาณ 2553 ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 วันที่ 7 กรกฎาคม 2553 โดยมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรมของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ที่ได้รับการฝึกอบรม พัฒนา ได้สะท้อนปัญหาที่พบ พอสรุปปัญหาในแต่ละประเด็นได้ดังนี้ ได้แก่ 1) รูปแบบการพัฒนาแบบเพื่อนช่วยเพื่อน พบ ปัญหา เช่น ปัญหาครูขาดการนิเทศภายใน โรงเรียน ระหว่างบุคลากรครูด้วยกันเอง ปัญหาครู ขาดแคลนทีมงานที่มีคุณภาพ เพื่อให้คำปรึกษาเทคนิควิธีการสอนแบบใหม่ ๆ ให้แก่เพื่อน ร่วมงาน 2) รูปแบบการพัฒนาโดยการวิจัยในชั้นเรียนอย่างง่าย พบปัญหาเช่น ปัญหาครู ขาด การฝึกอบรมพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการวิจัย ปัญหาขาดการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับ การใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางการวิจัย 3) รูปแบบการพัฒนาโดยการเข้ารับการอบรม หรือการเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ พบปัญหาเช่น ปัญหาครูขาดความคิดสร้างสรรค์ในการ พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ปัญหาครูขาดการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อช่วย ประกอบในการเรียนการสอน 4) รูปแบบการพัฒนาโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ กับผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน พบปัญหาเช่น ปัญหาผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน ไม่ค่อยมีเวลาว่างในการถ่ายทอดเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ให้แก่ครูผู้สอน ปัญหา ครูไม่ค่อยมีเวลาว่างในแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิคการสอนกับครูผู้สอนดีเด่น เนื่องจากติดภารกิจ การสอน 5) รูปแบบการพัฒนาโดยการเรียนศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้นพบปัญหา เช่น ปัญหา รัฐบาลจัดสรรทุนการศึกษาในแต่ละปีมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อจำนวนครูที่ต้องการศึกษา ต่อ และ 6) รูปแบบการพัฒนาโดยการเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายทางไกล พบปัญหาเช่น ปัญหา ครูยังขาดความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น คอมพิวเตอร์ และครูยังขาดการ ค้นคว้าข้อมูลทางการศึกษาเรื่องใหม่ ๆ จากอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. 2552 : 10 - 11)

จากสาเหตุที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จึงมีความสนใจศึกษา ความต้องการรูปแบบการพัฒนาดตนเองของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เพื่อจะทราบว่าครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาดตนเองในรูปแบบใดบ้าง แต่ละรูปแบบมีความต้องการพัฒนามากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศและแนวทางในการกำหนดนโยบาย การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอ ห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ครู และผู้เรียนต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ความต้องการพัฒนาดตนเองของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ แต่ละรูปแบบ อยู่ในระดับใด
2. ครูมีสถานภาพต่างกัน ต้องการรูปแบบการพัฒนาดตนเอง แตกต่างกันหรือไม่
3. ครูมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาดตนเอง อย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบความต้องการพัฒนาดตนเองของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการรูปแบบการพัฒนาดตนเอง ของครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับวิทยฐานะ แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการรูปแบบการพัฒนาดตนเองของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

1. ความต้องการพัฒนาดตนเองของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ แต่ละรูปแบบอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับวิทยฐานะ

แตกต่างกัน มีความต้องการรูปแบบการพัฒนาตนเองของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ศึกษาเฉพาะครูผู้สอน ในเขตอำเภอห้วยเม็ก ประจำปีการศึกษา 2552 รวมทั้งสิ้น จำนวน 350 คน (ข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2553)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ศึกษาเฉพาะครูผู้สอน ในเขตอำเภอห้วยเม็ก ประจำปีการศึกษา 2552 รวมทั้งสิ้น จำนวน 187 คน โดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด โดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane. 1973 : 727)

2. ขอบเขตเนื้อหา แยกได้ดังนี้คือ

2.1 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย โดยศึกษา ความต้องการรูปแบบการพัฒนาตนเองของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ตามขอบข่ายการพัฒนาของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) (2548 : 15-16) แบ่งออกเป็น 6 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการพัฒนาแบบเพื่อนช่วยเพื่อน รูปแบบการพัฒนาโดยการวิจัยในชั้นเรียนอย่างง่าย รูปแบบการพัฒนาโดยการเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ รูปแบบการพัฒนาโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รูปแบบการพัฒนาโดยการเรียนศึกษาคู่ระดับที่สูงขึ้น และรูปแบบการพัฒนาโดยการเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายทางไกล

2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย แยกเป็น

2.2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับวิทยฐานะ

2.2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ความต้องการรูปแบบการพัฒนาตนเองของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

3. ขอบเขตพื้นที่ ได้แก่ โรงเรียนในเขตอำเภอห้วยเม็ก ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 34 โรงเรียน

4. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 30 วัน โดยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูล วันที่ 1-30 กันยายน 2553 รวม 30 วัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับ การพัฒนาตนเองของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) ประกอบด้วย รูปแบบการพัฒนาตนเองของ บุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 6 รูปแบบ ดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนาแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
2. รูปแบบการพัฒนาโดยใช้การวิจัยในชั้นเรียนอย่างง่าย
3. รูปแบบการพัฒนาโดยใช้การเข้ารับการอบรมหรือการเข้าร่วมสัมมนาทาง

วิชาการ

4. รูปแบบการพัฒนาโดยใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

5. รูปแบบการพัฒนาโดยใช้การศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น

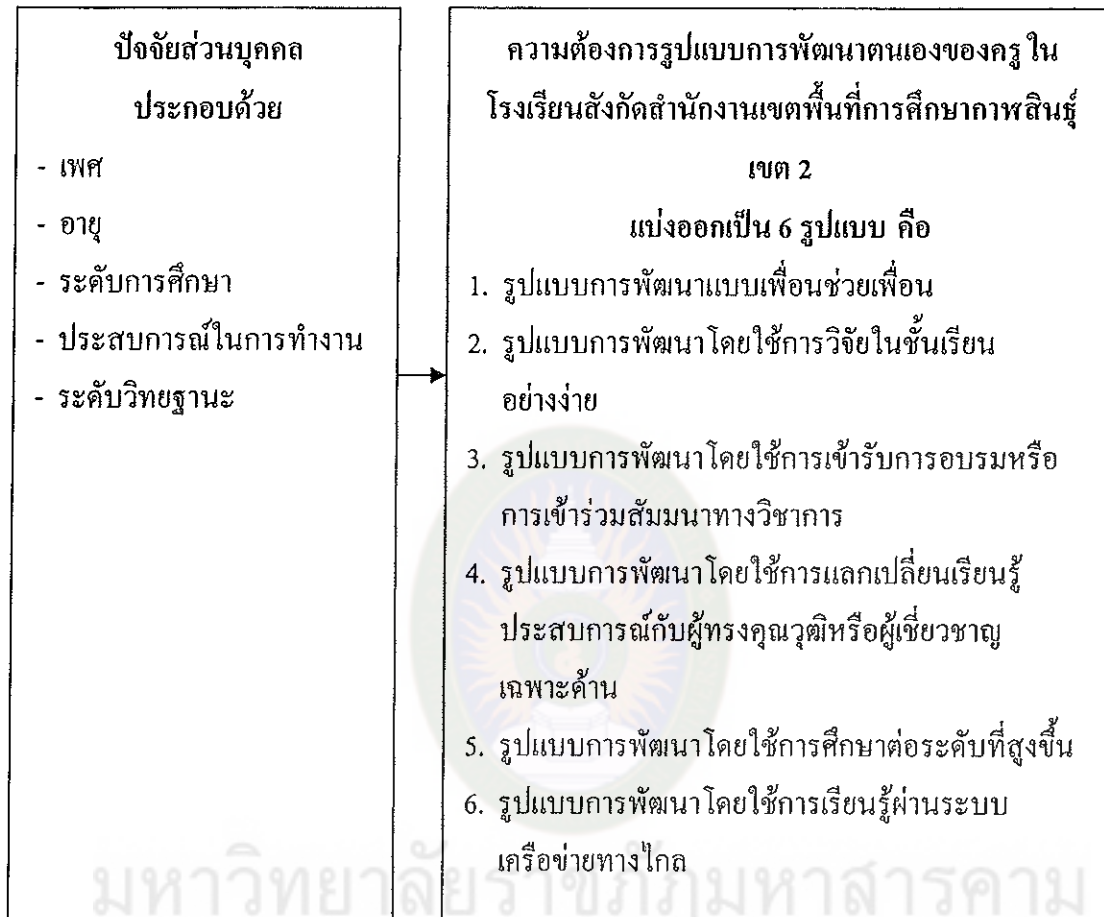
6. รูปแบบการพัฒนาโดยใช้การเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายทางไกล

เป็นกรอบแนวคิดหลักในการวิจัยครั้งนี้ โดยกำหนดตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัย

ส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์ในการสอน ระดับตำแหน่ง และวิทยฐานะ กับตัวแปรตาม คือ ความต้องการรูปแบบการพัฒนาตนเองของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังแผนภาพที่ 1 ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการ หมายถึง ความปรารถนาหรือความอยากที่จะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ในอันที่จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามขอบข่ายของงานบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก

2. ความต้องการรูปแบบการพัฒนาตนเองของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ หมายถึง รูปแบบการพัฒนาตนเองของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก

จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้ครูปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามขอบข่ายของงานบุคลากรในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 6 รูปแบบ คือ

2.1 รูปแบบการพัฒนาแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง กระบวนการที่ครูมีการประชุมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการนิเทศภายในโรงเรียน ระหว่างบุคลากรด้วยกันเอง และบุคลากรสร้างกลุ่มคุณภาพเพื่อช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในโรงเรียน สร้างทีมงานจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีเด่นเพื่อแสดงผลงาน และจัดทีมงานเพื่อให้คำปรึกษาแก่เพื่อนร่วมงาน

2.2 รูปแบบการพัฒนาโดยใช้การวิจัยในชั้นเรียนอย่างง่าย หมายถึง กระบวนการที่ครูมีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการออกแบบการวิจัย การพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและการอ้างอิง และการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการใช้สถิติ เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล และการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการเขียนรายงานการวิจัย

2.3 รูปแบบการพัฒนาโดยใช้การเข้ารับการอบรมหรือการเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ หมายถึง กระบวนการที่ครูมีการอบรม/สัมมนา แบบศึกษาจากกรณีตัวอย่างและศึกษาคูงาน การจัดการอบรม/สัมมนา เชิงปฏิบัติการ และการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตร การอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ และการอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

2.4 รูปแบบการพัฒนาโดยใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หมายถึง กระบวนการที่ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้สอนดีเด่น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ ปราชญ์ชาวบ้าน หรือครูภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชนหรือหน่วยงานอื่น และการได้จัดสับเปลี่ยนการปฏิบัติหน้าที่เพื่อโอกาสเรียนรู้งานอย่างกว้างขวาง

2.5 รูปแบบการพัฒนาโดยใช้การศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น หมายถึง กระบวนการที่ครูมีศึกษาต่อภาคปกติในประเทศ ครูได้ศึกษาต่อภาคพิเศษ นอกเวลาราชการในประเทศ และได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษา ระหว่างศึกษาต่อ แนะนำแนวทางการศึกษาต่อแก่บุคลากร เพื่อประโยชน์ของทางราชการ และการมอบหมายให้ปฏิบัติงาน ตามความรู้ความสามารถภายหลังกลับจากการศึกษาต่อ

2.6 รูปแบบการพัฒนาโดยใช้การเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายทางไกล หมายถึง กระบวนการที่ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการสื่อสารและการเรียนรู้ มี

คู่มือประกอบการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ และได้รับข้อมูลข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอและทันเหตุการณ์ มีคู่มือประกอบการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ และได้รับข้อมูลข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอและทันเหตุการณ์

3. บุคลากร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับการแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

5. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่การเรียนการสอน และงานอื่น ๆ ที่สนับสนุนส่งเสริมการเรียนการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

6. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

เป็นข้อมูลสารสนเทศและแนวทางในการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาของในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป